

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет

Катедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

Затверджено

на засіданні катедри
теорії літератури та порівняльного
літературознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач катедри М.І. Гнатюк

Силабус з навчальної дисципліни

«Українська література ХХІ ст.: ключі до постколоніалізму»,

що викладається в межах ОПП «Прикладна лінгвістика»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності **035 Філологія,**

спеціалізації **035.10 Прикладна лінгвістика**

Львів 2023 р.

Силабус курсу
«Українська література ХХІ століття: ключі до постколоніалізму»
2024/2025 навчального року

Назва курсу	Інтерпретація художнього тексту: теорія і практика
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.01 – Українська мова і література, 035.01 – Українська мова і література(літературна творчість), 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька, 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська, 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська.
Викладачі курсу	доц. Федорів Уляна Миколаївна
Контактна інформація викладачів	ulyana.fedoriv@lnu.edu.ua +380675821554
Консультації по курсу відбуваються	четвер, 13.10-13.30
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/ukrajinska-literatura-hh-stolittya-i-klyuchi-do-postkolonializmu
Інформація про курс	Курс за вибором «Українська література ХХІ століття: ключі до постколоніалізму» належить до дисциплін, які сприяють фаховій підготовці філолога та готують до вузької наукової спеціалізації. Курс розрахований на студентів першого року навчання магістратури філологічного факультету, а отже, він передбачає актуалізацію знань, здобутих під час навчання впродовж чотирьох попередніх років. Зокрема, курс передбачає поглиблення знань з історії та теорії літератури, соціології літератури тощо. Курс спонукає студентів замислитися над особливостями перепрочитання української літератури з точки зору постколоніальної критики. У його рамках увагу зосереджено на особливості взаємозв'язку літератури та суспільства, над значимістю впливу соціальних механізмів на літературний процес тощо.
Коротка анотація курсу	Курс «Українська література ХХІ століття: ключі до постколоніалізму» передбачає наявність лекційних і практичних занять, написання есе та виконання тестових завдань. Лекційні заняття покликані навчити студентів оперувати основними поняттями та категоріями постколоніальних студій із метою різновекторного аналізу художнього твору. На практичних заняттях студенти навчаються інтерпретувати художні тексти крізь призму постколоніалізму у відповідності до програмних вимог. Курс «Українська література ХХ-ХХІ століття: ключі до постколоніалізму» тісно пов'язаний з «Історією української літератури» та «Історією світової літератури», апелює до історії та філософії (зміна напрямів, безперечно, впливає з певної суспільно-історичної ситуації та зміни

	світоглядної парадигми), до теорії літератури, яка, з одного боку, забезпечує інструментарій для аналізу літературних текстів, а з іншого, сама розвивається разом із розвитком літератури.
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета курсу – навчити студентів розглядати художні тексти з різновекторної перспективи теорії інтерпретації.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчити студентів оперувати основними інтерпретаційними категоріями та термінологічним словником із метою різновекторного аналізу художнього твору; • сприяти розвитку навичок критичного витлумачення художнього твору, розуміння й розпізнавання його характерних ознак у сфері жанру, стилю, поетики тощо; • зорієнтувати слухачів у полі основних «інтерпретаційних» теорій у царині сучасної гуманітаристики; • навчити студентів орієнтуватися в новітніх стратегіях прочитання художніх текстів; • виробити навички наратологічного аналізу текстів; • виробити навички інтертекстуального аналізу текстів; • навчити студентів застосовувати міждисциплінарні зв'язки філологічного спрямування та інших наук гуманітарного циклу; • навчити студентів самостійно мислити; • розвивати вміння вести дискусію, обґрунтовувати власну позицію;
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Агеєва В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму / В. Агеєва. – К.: Факт, 2003. – 320 с. 2. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті / Ассман Аляйда / Пер. з нім. К. Дмитренко, Л. Доронічева та О. Юдіна, наук. ред. О. Юдіна. Київ : Ніка-Центр, 2012.– 440 с. 3. Астаф'єв О. Інтертекстуальність як літературна стратегія / О. Астаф'єв // Слово і Час. – 2005. – № 12. 4. Баррі П. Вступ до теорії : літературознавство та культурологія / Пітер Баррі / Пер. з англ. О. Погинайко ; наук. ред. Р. Семків. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с. 5. Баррі П.Феміністична критика // П.Баррі. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія. – К.: Смолоскип, 2008. – 144-162 6. Барт Р. Текстуальний аналіз «Вальдемара» Е. По / Р. Барт // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 2001. – С. 497-524. 7. Бідюк О. Психоаналіз мікрообразів художнього тексту / О. Бідюк. – Луцьк, 2009. – 188 с. 8. Біловус Л. Теорія інтертекстуальності: Становлення понять, тлумачення термінів, систематика / Терн. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Т.: Видавець Стародубець, 2003. – 36 с. 9. Білоус П.В. Інтерпретація літературного твору / П.В.Білоус. – Житомир, 2012. – 140 с. 10. Бовуар Сімона де. Друга стать: у 2 т / Сімона де Бовуар. – К.: Основи, 1994-1995.

11. Гірц К. Інтерпретація культур. – К., 2001.
12. Інтертекстуальність як проблема перекладу (на матеріалі англійських перекладів української постмодерністської прози) / Л.В. Грек: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. – 18 с.
13. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. – К. : Грані-Т, 2013. – 548 с.
14. Еко У. Інтерпретація та над інтерпретація // Умберто Еко. Маятник Фуко. – Львів, 1998.
15. Еко У. Поміж автором і текстом // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.– Львів : Літопис, 2002. – С. 564–578.
16. Еко У. Роль читача: Дослідження з семіотики текстів. – Львів, 2004.
17. Жінка як текст. Емма Андіївська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: фрагменти творчості і контексти. – К., 2002.
18. Зборовська Н. Жіноча сповідь на тлі чоловічого «герметизму» / Н. Зборовська // Слово і Час. – 1996. – Ч. 8-9; Ч. 2. – 2004.
19. Зборовська Н. Український культурний канон: феміністична інтерпретація / Н. Зборовська // Кур'єр Кривбасу. – 2000. – Ч. Квітень-травень.
20. Зборовська Н.В. Психологія і літературознавство: посібник / Н. В. Зборовська. – К., 2003. – 392 с.
21. Зонтаг С. Проти інтерпретації // Зонтаг С. Проти інтерпретації та інші есе / С'юзен Зонтаг; [пер. з англ. В. Дмитрук]. – Львів : Кальварія, 2006. – С. 10–21.
22. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен / Марія Зубрицька. – Львів : Літопис, 2004. – 352 с.
23. Ізер В. Процес читання: феноменологічне наближення / Вольфганг Ізер; [пер. з англ. М. Зубрицька] // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [за ред. М. Зубрицької]. – Львів : Літопис, 2002. – С. 349–366.
24. Карут К. Почути травму. Розмови з провідними спеціалістами з теорії та лікування катастрофічних досвідів [Текст] / інтерв'ю провела Кеті Карут ; пер. з англ. Катерини Дисси. - Київ : Дух і Літера, 2017. - 495 с.
25. Квіт С. Основи герменевтики : Текст лекцій / С. Квіт; Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. Ін-т журналістики. - К., 1999. - 123 с.
26. Кирильчук О. М.«Етюд у колоніальних тонах»: українська література крізь призму постколоніальних студій: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей закладів вищої освіти / Олександр Кирильчук. – Рівне, 2019. – 227 с.
27. Клочек Г. У світі вічних критеріїв: [Про систему критеріїв оцінки літературного твору] / Г.Клочек. — К. : Дніпро, 1989. — 221 с.;
28. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 423с
29. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : Навчальний посібник для студентів старших курсів фак-ів англ.мови / В. А. Кухаренко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 272 с.
30. Леві-Строс К. Структурна антропологія / Клод Леві-Строс. –

- К.: «Основи», 1977.
31. Левчук Л. Т. Психологія: історія, теорія, мистецька практика : [навч. посібник] / Л. Т. Левчук. – К. : Либідь, 2002. – 255 с.
 32. Література. Теорія. Методологія / Пер. з польськ. С. Яковенка; Упорядкув. і ред. Д. Уліцької. – 2-ге вид. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 543 с.
 33. Мітосек З. Теорії літературних досліджень / Переклав з польської В. Гуменюк, наук. ред. В. Іванюк. – Сімферополь: Таврія, 2005. – 408 с.
 34. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики) : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. М. Науменко. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 416с.
 35. Національні варіанти літературної компаративістики / Національна академія наук України; Ін т літератури ім. Т.Г. Шевченка; Д.С. Наливайко, Т.Н. Денисова, О.В. Дубініна та ін. – К.: Видавничий дім «Стилос», 2009. – 750 с.
 36. Павличко С. Д. Методологічна ситуація в сучасному українському літературознавстві // Павличко С. Д. Теорія літератури / Передм. М. Зубрицької. — К., 2002.
 37. Павлишин М. Козаки в Ямаїці: постколоніальні риси в сучасній українській культурі / Марко Павлишин // Слово і час. – 1994. – № 4-5. – С. 65 – 71.
 38. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія // Антологія світо- вої літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис. – 1996. – С. 531-535.
 39. Печарський А. Психологічний аспект української белетристики першої третини ХХ сторіччя: монографія / А. Печарський. – Львів, 2011. – 466 с.
 40. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму: літературознавчі студії / Ярослав Поліщук. – Івано-Франківськ, 1999.
 41. Порівняльне літературознавство: підруч. / В. Будний, М. Ільницький. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 430 с.
 42. Постколоніалізм. Генерації. Культура / за ред. Т. Гундорової, А. Матусяк. – К. : Лаурис, 2016. – 336 с.
 43. Потєбня О. Думка і мова // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. – Львів, 2002. – С. 34-51.
 44. Пухонська О. Літературний вимір пам'яті / Оксана Пухонська. – Київ : Академвидав, 2018. – 304 с.
 45. Рікер П. Що таке текст? Пояснення і розуміння / Поль Рікер; [пер. з англ. М. Гірняк] // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [за ред. М. Зубрицької]. – Львів : Літопис, 2002. – С. 305–323.
 46. Скорина Л. «Гомін і відгомін»: дискурс інтертекстуальності в українській літературі 1920-х років: Монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2019. 704 с.
 47. Скорина Л. Аналіз художнього твору : Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей (філологія, літературна творчість, журналістика) / Л. Скорина. – Тернопіль : Навчальна

книга – Богдан, 2013. — 424 с.

48. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. С91 Антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. - К.: Вид. дім «КиєвоМогилянська академія», 2009. - 487 с.
49. Ткаченко А. Мистецтво слова: [Вступ до літературознавства] / А.Ткаченко. — К.: Правда Ярославичів, 1998.— 448 с.;
50. Ткаченко А. Потенціал філологічного аналізу та синтезу / А.Ткаченко. [Електронний ресурс].— Режим доступу: http://slovoichas.in.ua/_private/red/tkachenco22.htm
51. Ткачук О. М. Наратологічний словник / О. М. Ткачук. – Тернопіль: Астон, 2002. – 173 с.
52. Фрай Н. Анатомія критики / Нортроп Фрай // Зарубежна естетика и теория литературы XIX-XX веков. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1987. – С. 232- 261.
53. Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів / Н. Фрай // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 2001. – С. 142-172.
54. Шацька Б. Минуле – пам'ять – міт. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2011. – 248 с.
55. Шовалтер Е. Феміністична критика у пущі / Елейн Шовалтер // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 2001. – С. 680-702.
56. Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії : моногр. / Олена Юрчук. – К. : ВЦ. “Академія”, 2013. – 224 с.
57. Яусс Г. Р. Рецептивна естетика й літературна комунікація / Г. Р. Яусс; [пер. з фр. Я. Цимбал] // Слово і Час. – 2007. – № 6. – С. 37–46.

Допоміжна

1. 120 сторінок Содому. Сучасна світова лесбі/гей/бі література. Квір-антологія» / Упор.: Позднякова А., Барліг О., Шувалова І. — Київ: Критика, 2009.
2. Берглер Е. Психоаналіз. Суть і значіння науки проф. З Фрейда / Едмунд Берглер // История психоанализа в Украине / сост. И. Кутько, Л. Бондаренко, П. Петрюк. – Харків : Основа, 1996. – С. 186–206.
3. Бондаревська І. А. Час твору і час життя (Часові структури роману Марії Матіос «Солодка Даруся» та оповідання Томаса Пінчона «Ентронія») / Ірина Бондаревська // Людина в часі (філософські аспекти української літератури ХХ – ХХІ ст.) / [упоряд. В. Моренець, М. Ткачук ; наук. ред. В. Моренець] ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – К. : [Унів. вид-во «Пульсари»], 2010. – С. 260—275.
4. Борисенко Н. М. Особливості композиції роману «Солодка Даруся» М. Матіос / Н. М. Борисенко // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухолинського. Серія : Філологічні науки. – 2014. – Вип. 4.14. – С. 30–35.
5. Вертипорох О. Новітні інтерпретаційні методології в літературознавстві. Стаття перша. Симптоматичне прочитання: питання функціонування і рецепції / О.Вертипорох / Вісник Черкаського університету. Серія Філологічні науки. – Вип.218. –

Черкаси, 2012. – С.19-26.

6. Гаєвський С. Фрайди́зм у літературознавстві / Степан Гаєвський // *История психоанализа в Украине* / сост. И. Кутько, Л. Бондаренко, П. Петрюк. – Харків : Основа, 1996. – С. 260–268.

7. Гольберг М.Я. Інтерпретаційний потенціал як герменевтична проблема/ М.Я. Гольберг // *Studia Hermeneutica. Герменевтика тексту: між істиною і методом.* – Дрогобич: Коло, 2003. – *Acta Philologica. Vol. 1.* – С. 9 – 17.

8. Гундорова Т. Постколоніальний роман генераційної травми та постколоніальне читання на Сході Європи [Електронний ресурс] / Тамара Гундорова . – Доступно з: <http://uamoderna.com/md/hundorova-postkolonial-novel-generational-trauma>

9. Дронь К. Міфологізм у художній прозі Івана Франка (імагологічний аспект). – К.: Наукова думка, 2013. – 240 с.

10. Дронь К. І. «Останки первісного світогляду...» (міфопоетична модель світу у творчості Івана Франка) // *Міфопоетичні образи в художньому світі Івана Франка (ейдологічні нариси)* / К. І. Дронь, Б. С. Тихолоз, Н. Б. Тихолоз, А. І. Швець; за наук. ред. Б. С. Тихолоза; НАН України, Львівське відділення Ін-у літератури ім. Т. Г. Шевченка. – Львів, 2007. – С. 24–129.

11. Котик І. Ірраціональне / раціональне в характерах героїв Валер'яна Підмогильного // *Слово і час.* – 2003. – 5. – С. 64-70.

12. Куценко М. М. Псевдонімізація Миколи Хвильового в аспекті структурного психоаналізу / М. М. Куценко // *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка* . - 2014. - Вип. 5. - С. 273-281.

13. Мельник В. Суворий аналітик доби: Валер'ян Підмогильний в ідейно-естетичному контексті укр. прози І половини ХХ століття. – К., 1994.

14. Мовчан Р. Інтелектуально-психологічна проза Валер'яна Підмогильного // *Українська мова та література.* – 1997. – 25-28(41-44). – С. 32-39

15. Монахова Н. “Підпорядковане” в українському контексті (Спроба постколоніальної інтерпретації роману Оксани Забужко “Польові дослідження з українського сексу”) // *Сучасність.* – 2003. – № 4. – С. 124- 142

16. Нестелєєв М. А. На межі. Суїцидальний дискурс українського модернізму : монографія. / М.А. Нестелєєв. – К. : Академвидав, 2013. – 256 с.

17. Папуша І. «Що таке наратологія?» (огляд концепцій) / Ігор Папуша // *Studia metodologica. Вип. 16. Наративні виміри літератури. Матеріали міжнародної конференції з наратології (Тернопіль, Україна, 23 – 24 жовтня 2003 р.)* / [упор. І. Папуша]. – Тернопіль : ТНПУ, 2005. – С. 29–46.

18. Пригодій С.М. Критика “читацького відгуку” (Reader-Response Criticism) (на матеріалі оповідання “Падіння Дому Ашерів” // Пригодій С.М., Горенко О.П. *Американський романтизм. Полікритика.* – К.: Либідь, 2006. – С. 174-194.

19. Пухонська О. Травматична пам'ять і національна ідентичність: посттоталітарна версія взаємовпливу (на прикладі сучасної

	<p>української літератури) / Оксана Пухонська // Літературний процес: методологія, імена, тенденції :зб наук. праць (філологічні науки). – № 7. – 2016. – С. 107 – 111.</p> <p>20. Руденко М.Парадигма невротичного героя в наративі прозових творів Миколи Хвильового // Studiamethodologica. Вип. 11. – Тернопіль: ТДПУ, 2002.</p> <p>21. Суковата В.А. Квір-теорія: соціокультурні підгрунття виникнення й термінологічні дискурси / В. А. Суковата // Культура України. – 2011. – Вип. 33. – С. 83-92</p> <p>22. Федунь О. Постколоніальна критика в українському літературознавстві / О. Федунь // Слово і час. – 2005. – № 10. – С. 10 – 13.</p> <p>24. Шевчук В. У світі прози Валер'яна Підмогильного //Шевчук В. Дорога в тисячу років. – К.,1990. – С.354-360</p> <p>25. Шукай О. Жіночий образ як інтерпретаційна модель подій національної історії (на прикладі роману Марії Матіос «Солодка Даруся») [Електронний ресурс] / Оксана Шукай. – Режим доступу: http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2017/01/59.18.16.pdf</p> <p>26. Юрчук, О. Жінка в українському постколоніальному світі:у пошуках національного героя (за романом О.Забужко "Польові дослідження з українського сексу"). Літературознавчі обрії. Праці молодих вчених (18). – С. 182-186.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://litera-ua.livejournal.com 2. http://ae-lib.org.ua 3. https://vsiknygy.net.ua/ 4. http://litakcent.com/
Тривалість курсу	Один семестр (3)
Обсяг курсу	90 годин (16 лекційних + 16 практичних + 58 самостійної роботи); 3 кредити ЄКТС
Очікувані результати навчання	<p><i>Мета</i> курсу – спонукати студентів до цілісного теоретичного переосмислення усього колоніального/тоталітарного досвіду української літератури ХХ століття, навчити їх відчитувати знакові коди та підтексти підпорядкованого поля літератури з точки зору постколоніальної критики.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити студентів із основними поняттями та категоріями постколоніалізму; • розглянути різновекторні підходи дослідження постколоніалізму в літературознавстві; • продемонструвати можливості «перечитання» текстів української літератури ХХ ст. у контексті постколоніальної критики; • навчити студентів самостійно мислити; • розвивати вміння вести дискусію, обґрунтовувати власну позицію; • виробити навички наукового літературознавчого аналізу художнього твору. <p>У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • ключові поняття і терміни, пов'язані з постколоніальною теорією; • причини виникнення та особливості формування постколоніальних студій; • особливості українських студій постколоніалізму; • специфіку постколоніального перепрочитання текстів української літератури ХХ століття; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • володіти термінологічним апаратом постколоніальної теорії; • характеризувати основні тенденції сучасного дискурсу про постколоніалізм; • аналізувати та інтерпретувати художні твори; • оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства; • здійснювати пошук інформації та застосовувати її на практиці; • готувати та презентувати наукові доповіді та проекти; • доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються; • брати участь у дискусії, коректно відстоювати власну думку; • дотримуватися правил академічної доброчесності.
Ключові слова	Постколоніалізм, посттоталітаризм, постколоніальні студії, пам'ять, травма, студії травми, генераційна травма, постпам'ять
Формат курсу	Очний; лекційний і практичний
Теми	<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади та ключові поняття постколоніалізму.</p> <p>Практичне заняття № 1. Основні проблеми постколоніальних студій. Особливості українського дискурсу про постколоніалізм.</p> <p>Тема 2. Українські студії постколоніалізму.</p> <p>Практичне заняття № 2. Прощання з імперією та проблема пошуку національної ідентичності в романі Юрія Андруховича «Московіада».</p> <p>Тема 3. Література як ідеологічний простір.</p> <p>Практичне заняття № 3. Посттоталітарний досвід та тінь минулого в романі Степана Процюка «Інфекція».</p> <p>Тема 4-5. Проблема пам'яті в контексті постколоніальних студій.</p> <p>Практичне заняття № 4. Жіночий голос на постколоніальній мапі української літератури («Солодка Даруся» Марії Матіос).</p> <p>Практичне заняття № 5. Тінь радянського минулого та травматичний досвід війни в романі Сергія Жадана «Інтернат».</p> <p>Тема 6. Постколоніальна травма та тінь минулого.</p> <p>Практичне заняття № 6. У пошуках Дому: приналежність та ідентичність (аналіз роману Вікторії Амеліної «Дім для Дома»).</p> <p>Тема 7. Проблема національної ідентичності в контексті постколоніальних студій.</p> <p>Практичне заняття № 7. Написання есе «Проблема травмованої пам'яті в роман Оксани Забужко «Музей покинутих секретів».</p> <p>Тема 8. Підсумкове заняття. Виконання тестових завдань.</p> <p>Практичне заняття № 8. Підсумкове заняття-конференція.</p>
Підсумковий контроль,	Залік

форма	
Пререквізити	Вступ до літературознавства, Історія української літератури, Історія світової літератури
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<u>Методи навчання:</u> пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, евристичний метод, дослідницький метод. <u>Методи викладу навчального матеріалу</u> – лекція, практичне заняття; консультація; дослідні роботи. <u>Наочні методи навчання</u> – ілюстрування (художні тексти), демонстрування з використанням технічних засобів (проектор). <u>Техніки:</u> навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.
Необхідне обладнання	комп'ютер з проектором
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювання роботи студента здійснюється за такою схемою: 2. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів. 3. Робота студента протягом семестру оцінюється за такими показниками: <ol style="list-style-type: none"> а) активність на практичних заняттях – 30 балів; б) написання есе – 20 балів; в) виконання тестових завдань – 20 балів; г) усна відповідь на заліку – 30 балів.
Питання до заліку	<ul style="list-style-type: none"> • Теоретико-методологічні засади постколоніалізму. • Постколоніальна критика: різновекторність підходів. • Основні поняття та концепції постколоніальних студій. • Праця Е. Саїда «Орієнталізм» як теоретична платформа постколоніальних досліджень. • Українські студії постколоніалізму. • Постколоніальна критика та українське літературознавство (концепції М. Павлишин). • Плюралістичність підходів українського літературознавства у дискурсі про «постколоніалізм». • Ідеологія та літературна репрезентація крізь призму постколоніальних досліджень. • Проблема пере-прочитання та пере-осмислення української літератури в контексті постколоніальної теорії. • Постколоніальне перепрочитання соціалістичних текстів української літератури. • Постколоніальна критика та українське літературознавство (концепції Т. Гундорової). • Література як ідеологічний простір. • Література та влада. Проблема перерозподілу влади у літературі. • Постколоніальна критика та українське літературознавство (концепції О. Юрчук). • Проблема пам'яті у контексті постколоніальних студій. • Жіночий голос української літератури ХХ ст. крізь призму постколоніальної теорії. • Теоретичні рамки дослідження пам'яті (концепція Поля Рікера). • Поняття «колективної пам'яті» (П'єр Нора). • Трагування «культурної пам'яті» у дослідженнях Аляйди та Яна Ассманів. • Постколоніальна травма та тінь минулого.

	<ul style="list-style-type: none"> • Поняття «травми» в сучасних культурологічних дослідженнях. • Травматичні спогади поколінь як об'єкт постколоніальних студій. • Культурна травма в посттоталітарних суспільствах. • Концепція «постпам'яті» Маріани Гірш. • Постколоніальна тема в сучасній українській літературі. • Травматична пам'ять та проблема ідентичності у контексті постколоніальних студій.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1-й тиждень, 2 год	<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади та ключові поняття постколоніалізму.</p> <p><i>Постколоніалізм: до історії поняття. Постколоніальна критика: різновекторність підходів. Основні поняття та концепції постколоніальних студій.</i></p>	Лекційне заняття	<p>Саїд Е. Культура й імперіялізм. Київ: Критика, 2007. 608 с.</p> <p>Саїд Е. Орієнталізм. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 511 с.</p> <p>Бгабга Г. Націєрозповідність // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.: антологія; за ред. Марії Зубрицької. 2-ге вид., доповнене. Львів: Літопис, 2001. С. 738-740.</p> <p>Співак Г.Ч. Чи може підпорядковане промовляти? // Антологія світової літературно-</p>	Постколоніальна критика: різновекторність підходів. 4 год	Лютий 2025

			критичної думки XX ст.: антологія ; за ред. Марії Зубрицької. 2-ге вид., доповнене. Львів: Літопис, 2001. С. 714-718.		
1-й тиждень, 2 год	Практичне заняття №1. Основні проблеми постколоніальних студій. Особливості українського дискурсу про постколоніалізм. Постколоніалізм: основні напрями дослідження. Праця Едварда Саїда «Орієнталізм» як теоретична платформа постколоніальних досліджень. Постколоніальна критика та українське літературознавство(М. Павлишин, Т. Гундорова, О. Юрчук, М. Шкандрій та ін.).	Практичне заняття	Баррі П. Вступ до теорії : літературознавство та культурологія; пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст.; за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис. 1996. С. 531-535. Томпсон Ева М. Трубадури імперії: Російська література і колоніалізм; пер. з англ. М. Корчинської. Київ: Основи, 2006. 368 с. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст.; за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис. 1996. С. 531-535.	Підготовка до практичного заняття, прочитання статей. 4 год	Лютий 2025
2-й	Тема 2. Українські студії	Лекційне	Павлишин М.	Колоніалізм/	Лютий

тиждень, 2 год	<p>постколоніалізму. Плюралістичність підходів українського літературознавства у дискурсі про «постколоніалізм».</p> <p>Проблема пере-прочитання та пере-осмислення української літератури в контексті постколоніальної теорії.</p>	заняття	<p>Козаки в Ямайці: постколоніальні риси в сучасній українській культурі // Слово і час. 1994. № 4-5. С. 65 – 71.</p> <p>Павлишин М. Постколоніальна теорія і критика [Електронний ресурс].Режим доступу : http://vpered.wordpress.com /2009 /10/08</p> <p>Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби. Київ, 2004. 496 с.</p> <p>Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ: ВЦ. “Академія”, 2013. 224 с.</p> <p>Кирильчук О. М.«Етюд у колоніальних тонах»: українська література крізь призму постколоніальних студій: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей закладів вищої освіти. Рівне, 2019. 227 с.</p>	антиколоніалізм/ постколоніалізм: українські студії. 4 год	2025
2-й тиждень,	Практичне заняття №2. Прощання з імперією та	Практичне заняття	Пухонська О. Літературний	Поетикальні стратегії опору.	Березень 2025

2 год	<p>проблема пошуку національної ідентичності в романі Юрія Андруховича «Московіада». Проблема національної ідентичності крізь призму постколоніальних студій. <i>Антиколоніальне та постколоніальне</i> в романі «Московіада» Ю. Андруховича. Поетикальні стратегії опору імперії. Травмовані тоталітаризмом: герої роману.</p>		<p>вимір пам'яті. Київ: Академвидав, 2018. 304 с. Поліщук Я. О. Література як геокультурний проект. Київ: Академвидав, 2008. 304 с. Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ: ВЦ «Академія», 2013. 224 с.</p>	<p>Антиколоніальне/постколоніальне. 4 год</p>	
3-й тиждень, 2 год	<p>Тема 3 Тема 3. Література як ідеологічний простір. Література та влада. Проблема перерозподілу влади у літературі. Ідеологія та літературна репрезентація крізь призму постколоніальних досліджень.</p>	Лекційне заняття	<p>Кіш Д. Цензура – автоцензура ; пер. з серб. А. Бондаря // <i>Ї</i> : Незалежний культурологічний часопис. 1999. № 15: Югославія. Косово. Європа. С. 40–44. Поліщук Я. Література як ідеологічний простір // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Філологія. Випуск 19. 2008. С. 74-78. Реис К. Ідеологія і літературна репрезентація [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://liternet.ida.bg/publish/12/k_reis/ideologia.html</p>	<p>Влада, ідеологія, цензура. Самоцензура як крайній вияв цензури. 4 год.</p>	Березень 2025
3-й	Практичне заняття №3.	Практичн	Соловей О.	«Тінь	Березень

<p>тиждень, 2 год</p>	<p>Посттоталітарний досвід та тінь минулого в романі Степана Процюка «Інфекція». Поняття «травми» в сучасних культурологічних дослідженнях. Травматичні спогади покоління як об'єкт постколоніальних студій. Посттоталітарна пам'ять та тінь минулого в романі С. Процюка «Інфекція». «Інфекція»: роман-попередження чи роман-присуд?</p>	<p>е заняття</p>	<p>Оргазм і відчай: Випадок Степана Процюка (Пролегомени до вивчення творчості). Вінниця: Простір Літератури, 2017. 136 с. Карут К. Почути травму. Розмови з провідними спеціалістами з теорії та лікування катастрофічних досвідів [Текст] / інтерв'ю провела Кеті Карут ; пер. з англ. Катерини Дисси. Київ: Дух і Літера, 2017. 495 с Кірячок М. Проблема урбанізації в романі С. Процюка «Інфекція». Доступно з: http://eprints.zu.edu.ua/6920/1/Мартина%20Кірячок.PDF</p>	<p>минулого». Посттоталітаризм та посттоталітарний досвід минулого. 4 год.</p>	<p>2025</p>
<p>4-5-й тиждень, 4 год</p>	<p>Тема 4-5. Проблема пам'яті в контексті постколоніальних студій. Теоретичні рамки дослідження пам'яті. Поняття «колективної пам'яті». Трагування «культурної пам'яті» в дослідженнях Аляйди та Яна Ассманів. Теорії П'єра Нора та Поля Рікера. Концепція «постпам'яті» Маріанни Гірш.</p>	<p>Лекційне заняття</p>	<p>Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті; пер. з нім. К.Дмитренко, Л.Доронічева, О.Юдін). Київ: Ніка-Центр, 2012. 440 с. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять; пер. з франц.</p>	<p>Поняття «культурної пам'яті» та «культурної амнезії». Концепція «постпам'яті» М. Гірш. 4 год</p>	<p>Березень /квітень 2025</p>

			<p>Андрій Репа. Київ: Кліо, 2014. 272 с. Пухонська О. Літературний вимір пам'яті. Київ: Академвидав, 2018. 304 с.</p>		
4-й тижень, 2 год	<p>Практичне заняття № 4. Жіночий голос на постколоніальній мапі української літератури («Солодка Даруся» Марії Матіос). Жінка-автор у постколоніальній культурі: різноголосся сучасної української літератури. Проблема травмованої пам'яті поколінь у романі «Солодка Даруся» М. Матіос. (Не)проговорена травма: про що мовчали живі і про що кричали мертві. Культурна амнезія тоталітарного минулого.</p>	Практичне заняття	<p>Гундорова Т. Постколоніальний роман генераційної травми та постколоніальне читання на Сході Європи [Електронний ресурс]. Доступно з: http://uamoderna.com/md/hundorova-postkolonial-novel-generational-trauma</p> <p>Остапчук Т. П. Мовчання як мотив опору в постколоніальному тексті (на матеріалі романів А. Рой "Бог дрібниць" та М. Матіос "Солодка Даруся") // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер. : Філологія. Літературознавство. 2014. Т. 231, Вип. 219. С. 79-83. – Режим</p>	«Жіночий голос» на мапі української літератури. 4 год.	Квітень 2025

			<p>доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufl_2014_231_219_17 Пухонська О. Травматична пам'ять і національна ідентичність: посттоталітарна версія взаємовпливу (на прикладі сучасної української літератури) // Літературний процес: методологія, імена, тенденції :зб наук. праць (філологічні науки). № 7. 2016. С. 107-111. Шукай О. Жіночий образ як інтерпретаційна модель подій національної історії (на прикладі роману Марії Матіос «Солодка Даруся») [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2017/01/59.18.16.pdf</p>		
5-й тиждень, 2 год	<p>Практичне заняття № 5. Тінь радянського минулого та травматичний досвід війни в романі Сергія Жадана «Інтернат»(2 год.). Питання для роздумів: Роман травми в контексті постколоніальних студій.</p>	Практичне заняття	<p>Пухонська О. Травматична пам'ять і національна ідентичність: посттоталітарна версія взаємовпливу</p>	Підготовка до семінару, прочитання художнього твору. 2 год	Квітень 2025

	<p>Травматичний досвід війни в романі «Інтернат». Невимовність історичних травм та проблема «виходу з мовчання». <i>Інтернат</i> - діагноз українського сьогодення?</p>		<p>(на прикладі сучасної української літератури) // Літературний процес: методологія, імена, тенденції. Філологічні науки. 2016. № 7. С. 107-111. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Litpro_2016_7_22 Стяжкіна О. Володарі часу: чому радянське (не)завершується я // Радянськість: спроба діагностики крізь призму повсякденності: зб. матеріалів П Всеукр.наук-метод. семінару, 7-8 квітня, м. Вінниця; ред. О.А. Коляструк. Вінниця. 2017. С. 63–90. Матусяк А. Вийти з мовчання. Деколоніальні змагання української культури та літератури ХХІ століття з посттоталітарною травмою; з польської переклав Андрій Бондар. Львів: ЛА Піраміда, 2020.</p>		
<p>6-й тиждень, 2 год</p>	<p>Тема 6. Постколоніальна травма та тінь минулого . Поняття «травми» в</p>	<p>Лекційне заняття</p>	<p>Пухонська О. Травматична пам'ять і</p>	<p>Студії травми: український контекст.</p>	<p>Квітень 2025</p>

	сучасних культурологічних дослідженнях. Травматичні спогади поколінь як об'єкт постколоніальних студій. Культурна травма в посттоталітарних суспільствах.		національна ідентичність: посттоталітарна версія взаємовпливу (на прикладі сучасної української літератури) // Літературний процес: методологія, імена, тенденції :зб наук. праць (філологічні науки). № 7. 2016. С. 107-111. Старовойт І. Бумеранг пам'яті: про стидкі і страшні спогади в українській літературі. Режим доступу: http://litakcent.com/2018/02/02/bumerang-pam-yati-pro-stidki-i-strashni-spogadi-v-ukrayinskiy-literaturi/ Карут К. Почути травму. Розмови з провідними спеціалістами з теорії та лікування катастрофічних наслідків; пер. з англ. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2017.	4 год.	
6-й тиждень, 2 год.	Практичне заняття № 6. У пошуках приналежності та ідентичності (аналіз роману Вікторії Амеліної «Дім для Дома»). Ідентичність як теоретико-літературна проблема. У пошуках Великого Дому та	Практичне заняття	Романенко О. Координати дому: символічні простори роману Вікторії Амеліної "Дім для дома" // Синопис: текст, контекст, медіа.	Ідентичність як теоретико-літературна проблема. У пошуках Великого Дому та проблема (не)вґрунтованості.	Травень 2025

	проблема (не)вґрунтованості. Сліди радянського минулого та проблема стидких спогадів. Львів як «місце пам'яті».		2018. № 3. С. 1-16. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stkm_2018_3_3 . Макарик В. Вікторія Амеліна: «“Дім для Дома” – книжка про небезпечну ностальгію» // Слово правди [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://slovopravdy.com.ua/viktoriya-amelina-dim-dlya-doma-knyzhka-pro-nebezpechnu-postalgiyu . Ассман, Аляйда. 2015. Пам'ять міста // Питання літературознавства, Вип. 92, с. 7-25.	4 год.	
7-й тиждень, 2 год	Тема 7. Проблема національної ідентичності в контексті постколоніальних студій. Поняття «ідентичності» в соціокультурній царині. Проблема формування національної ідентичності. Чинники становлення української ідентичності. Проблема тіні радянського минулого.	Лекційне заняття	Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. Режим доступу: https://uinp.gov.ua/elektronni-vydannya/shlyah-stanovlennya-ukrayinskoyi-identychnosti Грицак Я. Парадокси національної ідентичності: https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobici/paradoksi-nacionalnoyi-	Поняття «ідентичності». Проблема формування національної ідентичності. Чинники становлення української ідентичності. 4 год.	Травень 2025

			<p>identichnostiГунд орова Т. Посттоталітарна пам'ять: виправдати чи виправити? // Критика. 2008. Число 12 (134). С. 22 – 24. Постколоніалізм . Генерації. Культура; за ред. Т. Гундорової, А. Матусяк. Київ: Лаурис, 2016. 336 с. Коляструк О. 2019. Подолання радянського починається з себе і дається дуже важко // Україна Модерна. Режим доступу: https://uamoderna.com/jittepis-istory/olha-kolyastruk</p>		
7-й тиждень, 2 год	Практичне заняття № 7. Написання есе «Проблема травмованої пам'яті в роман Оксани Забужко «Музей покинутих секретів» .	Практичне заняття	<p>Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті; пер. з нім. К. Дмитренко, Л. Доронічева та О. Юдіна, наук. ред. О. Юдіна. Київ: Ніка- Центр, 2012. 440 с. Вох О. «Музей покинутих секретів»: «дорослий» роман для підліткової нації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http: //</p>	Проблема «травмованої пам'яті». 4 год.	Травень 2025

			sumno.com/literature-review/muzej-pokynutyh-sekretiv-doroslyjroman-dlya-pidli Зьобро О. Забужко: «Музей покинутих секретів» - роман про минуле, яке не минає» // Високий замок. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://archive.wz.lviv.ua/articles/79531		
8-й тиждень, 2 год	Тема 8. Підсумкове заняття. Виконання тестових завдань.	Лекційно-семінарське заняття	Кирильчук О. «Етюди у колоніальних тонах»: українська література крізь призму постколоніальних студій: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей закладів вищої освіти. Рівне, 2019. 227 с. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія; пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.	Підготовка до тестування, 4 год	Травень 2025
8-й тиждень,	Практичне заняття № 16. Підсумкове заняття-	Практичне заняття	Баррі П. Вступ до теорії :	Підготовка до заліку.	Травень 2025

2 год	конференція. 2 год.		<p>літературознавство та культурологія; пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с. Кирильчук О. «Етюд у колоніальних тонах»: українська література крізь призму постколоніальних студій: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей закладів вищої освіти. Рівне, 2019. 227 с.</p>	4 год.	
-------	---------------------	--	---	--------	--